

**Program profilaktyki Szkoły Podstawowej nr 29
im. Królowej Jadwigi w Częstochowie
na lata 2016-2018**

1. Wstęp

Program profilaktyki Szkoły Podstawowej nr 29 jest nieodłącznym elementem statutu Szkoły i wspólnie z programem wychowawczym realizuje cele wychowawczo-opiekuńcze oraz profilaktyczne. Głównym założeniem programu profilaktyki jest szeroko rozumiana działalność Szkoły na rzecz zapobiegania zachowaniom ryzykownym oraz interwencja w sytuacjach wymagających zdecydowanej reakcji na niepożądane zjawiska i zachowania uczniów. Program profilaktyki w swoich założeniach ma na celu wspomóc wychowawczą rolę rodziców, dostarczać wiedzy i przykładów na temat przestrzegania norm współżycia społecznego oraz przygotować uczniów do życia w dorosłym świecie ludzi odpowiedzialnych za swoje zachowania.

2. Podstawa prawna:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (tj. Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),*
 - *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.),*
 - *Ustawa z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (12-07-2016)*
 - *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (24-06-2016)*
 - *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (31-08-2015)*
 - *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (11-08-2015)*
 - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie realizacji Rządowego programu wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+” (14-07-2015)*
 - *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (23-06-2015)*
 - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Rządowego programu wspierania w 2015 r. organów prowadzących szkoły podstawowe i szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w obszarze rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży – „Książki naszych marzeń” (03-06-2015)*
 - *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 sierpnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych; Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej*

z dnia 2 sierpnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (04-09-2013)

- *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (tj. Dz.U. z 2014 r. poz. 191 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz.U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.), OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ z dnia 4 sierpnia 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485.)*
- *Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 298, 1916.)*

3. Założenia programu:

- 1) główne założenia programu koncentrują się wokół przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym i niepożądanym przez skutecznie prowadzoną profilaktykę zachowań,
- 2) zadaniem Szkoły jest wzmacnianie pozytywnych zachowań uczniów oraz promowanie działań, które służą powszechnie akceptowanym normom społecznym,
- 3) profilaktyka zachowań, stała diagnoza zachowań uczniów będzie prowadzona na bieżąco w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy oraz w ramach odrębnych zajęć profilaktyczno-edukacyjnych, w tym w formie przedstawień i scenek z zakresu profilaktyki zachowań,
- 4) profilaktyka w Szkole w kolejnych latach będzie opierała się na następujących działaniach:
 - a) wzmocnienie pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym także z uczniem zdolnym,
 - b) wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych - koła zainteresowań, zajęcia wyrównawcze i wychowawcze, w oparciu o rzeczywiste potrzeby uczniów,
 - c) wspomaganie rozwoju moralnego uczniów (poszanowanie norm, wartości i autorytetów),
 - d) stwarzanie uczniom warunków do rozwijania własnych zainteresowań i zagospodarowanie wolnego czasu uczniów zajęciami pozalekcyjnymi,
 - e) wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych;
- 5) Szkoła będzie kontynuowała współpracę z następującymi instytucjami:
 - a) placówki kulturalno-oświatowe (domy kultury, biblioteka publiczna, kino, teatr, muzea i inne):
 - uczestnictwo w spektaklach teatralnych o charakterze profilaktycznym,
 - udział w spotkaniach poświęconych problemom zdrowotnym,

- udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno-oświatowe,
- b) placówki oświatowo-opiekuńcze (poradnia psychologiczno-pedagogiczna, poradnia uzależnień):
- pomoc uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i nauce,
 - pomoc dzieciom z rodzin uzależnionych i patologicznych,
 - udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
 - udział w spotkaniach organizowanych przez psychologów, pedagogów, lekarzy specjalistów;
- c) wymiar sprawiedliwości (sąd, kuratorzy, policja):
- współpraca z kuratorem, sadem rodzinnym,
 - udział w zajęciach prowadzonych przez policjantów na temat przeciwdziałania agresji i przestępczości.

4. Cele programu:

- 1) dbałość o zapewnienie uczniom bezpiecznych warunków nauki,
 - a) systematyczne diagnozowanie zachowań uczniów, w szczególności zachowań ryzykownych,
 - b) wzmocnienie pozytywnych zachowań uczniów, dostarczanie przykładów właściwych postaw,
- 2) zwracanie uwagi na kulturalne zachowania,
 - a) zapobieganie i prowadzenie profilaktyki uzależnień,
 - b) zapobieganie nadmiernemu spędzaniu czasu przy komputerze, przestrzeganie przed cyberprzemocą,
- 3) promowanie zdrowego trybu życia,
- 4) promowanie zdrowej żywności,
 - a) utrwalenie postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój.

5. Cele szczegółowe:

- 1) wypracowanie szkolnego kodeksu dobrego wychowania,
- 2) poznawanie zasad savoir-vivre'u w praktyce,
 - 1) systematyczne uświadamianie uczniom szkodliwości używania wulgaryzmów,
 - 2) promowanie szacunku do języka ojczystego,
 - 3) przeprowadzenie cyklu lekcji wychowawczych poświęconych szkodliwości zachowań ryzykownych, w tym wszelkim przejawom przemocy i agresji,
 - 4) realizacja zajęć poświęconych szkodliwości używek,
 - 5) zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijających zainteresowania i pasje uczniowskie, przeprowadzenie diagnozy potrzeb,
 - 6) przeprowadzenie zajęć dotyczących cyberprzemocy, szkodliwości nadmiernego spędzania czasu przy komputerze,
 - 7) kształtowanie postaw tolerancji wobec inności, zasad demokracji, sprawiedliwości społecznej i zasad moralnych,

- 8) doskonalenie umiejętności efektywnej komunikacji, podejmowania decyzji oraz radzenia sobie ze stresem,
- 9) budowanie własnego wizerunku i wiary we własne możliwości,
- 10) zdobywanie wiedzy o zdrowym trybie życia,
 - 11) rozwijanie umiejętności interpersonalnych, asertywności, empatii, rozładowania negatywnych emocji,
- 12) kształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych,
 - 13) wspieranie rodziców w procesie wychowania uczniów, przeprowadzenie pogadanek, szkoleń, warsztatów, w szczególności dotyczących trudnych zachowań dzieci i młodzieży.

6. Metody i formy pracy:

- 1) metody aktywizujące: drzewko decyzyjne, mapa myśli, scenki dramatyczne, debaty, dyskusje, panele dyskusyjne, wykorzystanie literatury, filmów i spektakli profilaktycznych, plakaty, gry dydaktyczne.
- 2) praca w grupach, zespołach, parach, praca indywidualna, apele, fora, happeningi,
- 3) wycieczki i wyjazdy tematyczne,
- 4) prezentacje multimedialne.

7. Reakcja Szkoły na zjawiska zagrażające bezpieczeństwu dzieci i młodzieży, sytuacje interwencyjne:

- 1) interwencja w środowisku domowym ucznia prowadzona przez upoważnione osoby lub instytucje (policja, sąd rodzinny, kuratorzy),
- 2) interwencja w środowisku szkolnym ucznia,
- 3) interwencja w sytuacji kryzysu rozwojowego (prowadzona przez specjalistę),
- 4) pomoc psychologiczno-pedagogiczna,
- 5) terapia specjalistyczna indywidualna, grupowa (prowadzona przez specjalistę).

8. Osoby odpowiedzialne za realizację:

- Dyrektor/wicedyrektor Szkoły,
- wychowawcy klas,
- nauczyciele pozostałych przedmiotów,
- pedagog szkolny,
- rodzice,
- pielęgniarka szkolna.

9. Ewaluacja programu:

- ankiety ewaluacyjne skierowane do uczniów,
- obserwacje,
- wywiad środowiskowy, w tym wywiad z rodzicami,
- rozmowy wychowawcze,
- opinie uczniów i rodziców,
- analiza dokumentów Szkoły.

10. Spodziewane efekty:

- zmniejszenie liczby zachowań agresywnych w Szkole,
- wzrost poprawności językowej w mowie potocznej (rzadziej używane wulgaryzmy),
- utrwalenie zachowań asertywnych,
- empatia,
- wzrost wiedzy uczniów oraz rodziców na temat uzależnień i przeciwdziałania im,
- dbanie o zdrowie fizyczne i psychiczne,
- umiejętność organizowania czasu wolnego,
- świadome i umiejętne korzystanie z komputera, internetu,
- prawidłowe reakcje w sytuacjach zagrożenia,
- zachowanie higieny osobistej,
- sukcesy uczniów w Szkole.

11. Harmonogram zadań:

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne
1.	Opracowanie kodeksu dobrego wychowania	Ogłoszenie konkursu szkolnego na najlepszy kodeks dobrego wychowania, ustalanie zasad w zespołach klasowych	Październik- listopad	Pedagog, Wychowawcy klas
2.	Projekt edukacyjny „Każdy może być damą i dżentelmenem”	Opracowanie szkolnego projektu profilaktycznego propagującego zasady savoir-vivre'u	Wrzesień- grudzień	Pedagog, Wychowawcy klas
3.	Tydzień kultury językowej - Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego	Promowanie poprawnej polszczyzny poprzez konkursy, przedstawienia, turnieje, wystawy i inne	Styczeń-luty	Pedagog, nauczyciele poloniści, bibliotekarz, wychowawcy
4.	Szkodliwość zachowań ryzykownych, w tym wszelkich przejawów przemocy i agresji	Cykl zajęć wychowawczych z wykorzystaniem szkolnej filmoteki, prezentacji multimedialnych, w oparciu o spektakl profilaktyczny.	II semestr	Wychowawcy, pedagog, Policja, Straż Miejska
5.	Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych	Zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijających uczniowskie pasje i zainteresowania, zgodnie z przeprowadzoną wcześniej wśród uczniów i	Wstępna diagnoza, wrzesień- czerwiec - realizacja zajęć	Dyrektor, wicedyrektor, zespół wychowawców klas

		ich rodziców diagnozą potrzeb, zorganizowanie zajęć wyrównawczych i specjalistycznych		
6.	Niebezpieczeństwo cyberprzemocy, gier komputerowych	Przeprowadzenia zajęć, w tym spotkań ze specjalistą w formie szkolenia dla uczniów i rodziców	Marzec-kwiecień	Nauczyciele zajęć komputerowych, wychowawcy klasowych pedagog
7.	Postawy tolerancji, demokracji, utrwalanie zasad moralnych i wartości	Realizacja zajęć wychowawczych z zastosowaniem metod aktywizujących, szkolnej filmoteki i prezentacji multimedialnych	W ciągu roku szkolnego	Wychowawcy , pedagog psycholog z PPP-P
8.	Treningi interpersonalne	Przeprowadzenie elementów treningu interpersonalnego w oddziałach klasowych w celu poprawy komunikacji między uczniami, opracowanie zasad kulturalnego porozumiewania się i szacunku dla rozmówcy	W ciągu roku szkolnego	Wychowawcy , pedagog, psycholog z PPP-P
9.	Radzenie sobie ze stresem	Przeprowadzenie zajęć wychowawczych ze specjalistą, odgrywanie ról i scenek pomagających zrozumieć, jak radzić sobie ze stresem	W ciągu roku szkolnego	Wychowawcy , pedagog, psycholog
10.	Wiara we własne możliwości, wzrost samooceny, unikanie kompleksów	Udział uczniów w zajęciach pozwalających określić mocne i słabe strony uczniów, testy socjometryczne, zajęcia wzmacniające pewność siebie	W ciągu roku szkolnego	Pedagog, psycholog, wychowawcy
11.	Radzenie sobie w sytuacjach	Przeprowadzenie ćwiczeń symulujących zachowania	W ciągu roku	Wychowawcy , pedagog, psycholog

	konfliktowych	w sytuacjach konfliktowych, problemowych, przykłady radzenia sobie w sytuacji konfliktu	szkolnego	
12.	Zasady zdrowego trybu życia	Zajęcia dotyczące zasad zdrowego trybu życia -ruch, higiena osobista, dbałość o zdrowie i właściwe odżywianie	W ciągu roku	pielęgniarka, wychowawcy, pedagog, nauczyciele wychowania fizycznego
13.	Jak być asertywnym, a jak empatycznym?	Przeprowadzenie zajęć wychowawczych uświadamiających uczniom istotę asertywności i właściwego jej rozumienia. Przykłady zachowań empatycznych	W ciągu roku	Wychowawcy
14.	Profilaktyka uzależnień	Przeprowadzenie cyklu zajęć uświadamiających uczniom niebezpieczeństwo zażywania narkotyków, dopalaczy, zagrożenia wynikające ze spożywania alkoholu i palenia tytoniu	W ciągu roku	Wychowawcy, pedagog, pielęgniarka, nauczyciele, inni specjaliści
15.	Spotkania z rodzicami	Przeprowadzenie pogadanek, szkoleń dotyczących zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, a także konsekwencji tych zachowań	Dwa razy w roku	Specjalista ds. prewencji, policjant, kurator sądowy, trenerzy, wychowawcy, pedagog

Program profilaktyki został przedstawiony na posiedzeniu Rady Pedagogicznej i zatwierdzony do realizacji Uchwałą Rady Pedagogicznej.

Przedstawiony Radzie Rodziców i zatwierdzony.